

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ

કંપની એપિલિકેશન નં.૩૮/૧૯૯૯

ઈળ

ઓ.જે. અપીલ નં.૬૯/૧૯૯૮

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર. બાલિયા

તથા

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ. આર. દવે

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?	હા
૨	રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા

૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે?	ના
૫	શું સિવિલ જજને પરિપત્રિત કરવામાં આવે કે કેમ?	ના

કન્ટેમ્પરરી ટાર્ગેટ પ્રા. લિ.

વિરુદ્ધ

જવેલ બ્રશીઝ પ્રા. લિ.

ઉપસ્થિતિ:

અરજદારો તરફે સિનિયર એડવોકેટ શ્રી મિહિર ઠાકોર વતી સિંધી એન્ડ બુચ એસોસિએટ્સ.

સામાવાળા નં.૧ થી ૩ તરફે શ્રી એ. સી. ગાંધી.

સામાવાળા નં.૪ થી ૬ તરફે શ્રી એસ. એન. સોપારકર.

કોરમ:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર. બાલિયા

તથા

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ. આર. દવે

નિર્ણય તારીખ: ૨૨-૨૩/૦૪/૯૯

મૌખિક ચુકાદો

આ અરજી અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી છે જેમાં એવી વિનંતી કરવામાં આવી છે કે કંપની લો બોર્ડના હુકમ વિરુદ્ધ ઓજે અપીલ નં. ૬૯ ઓફ ૧૯૯૮, જે હાઇકોર્ટના નિયમો હેઠળ છે, તેને આ કોર્ટના સિંગલ જજ સમક્ષ સુનાવણી માટે મૂકવામાં આવે કારણ કે આ મામલો એક જજ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવે છે. આ અરજીનો સામાવાળાઓ દ્વારા વિરોધ કરવામાં આવે છે.

અરજદાર-અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે હાલની અપીલ કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૧૦એફ હેઠળ કરવામાં

આવે છે. ગુજરાત હાઈકોર્ટના નિયમો હેઠળ એવી કોઈ જોગવાઈ નથી કે જેમાં કંપની લો બોર્ડના હુકમ સામે ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ અપીલ કરવાની જરૂર હોય.

ગુજરાત હાઈકોર્ટ નિયમો ૧૯૯૩ ના નિયમો ૧, ૨, ૨૧૭ અને ૩૧૪ તરફ અમારું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે, જે આ દલીલનો પાયો નાખે છે કે અપીલ કંપની કાયદા બોર્ડના હુકમ સામે છે, જે કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૩૯૭ અને ૩૯૮ હેઠળ અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજી પર છે, જેને વાંધાજનક હુકમ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવ્યો છે. આમ, આ એક ખાસ અધિનિયમ સામેની અપીલ છે અને સિવિલ પ્રોસિજર કોડમાંથી ઉદ્ભવતી નથી. નિયમ ૧ સામાન્ય રીતે સુનાવણીના તમામ અધિકારક્ષેત્રને ડિવિઝન બેન્ચ પાસે જાહેર કરે છે, સિવાય કે અમલમાં રહેલા કોઈપણ કાયદા અથવા નિયમો દ્વારા અન્યથા જોગવાઈ કરવામાં આવી હોય. નિયમ ૨ એ બાબતોની યાદી આપે છે જેમાં એક જજ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરી શકે છે. "સિવિલ" શીર્ષક હેઠળ સૂચિબદ્ધ સૂચિમાં એન્ટ્રી ૨ એવી જોગવાઈ કરે છે કે કોઈપણ ખાસ અથવા સ્થાનિક કાયદા હેઠળ અપીલ કરવામાં આવે જ્યાં ટ્રાયલ કોર્ટ અથવા ટ્રિબ્યુનલ અથવા અન્ય સત્તામંડળ સમક્ષ વિષયવસ્તુનું મૂલ્ય રૂ. ૧ લાખથી વધુ ન હોય અથવા મૂલ્યાંકન કરવામાં અસમર્થ હોય. આ આધાર પર એવી વિનંતી કરવામાં આવે છે કે અપીલનો વિષય બહુમતી શેરધારકો દ્વારા લઘુમતી શેરધારકો પર દમન અને ગેરવહીવટના કિસ્સામાં અરજી હોવાથી, અપીલનો વિષય મૂલ્યાંકન માટે અસમર્થ છે. તેથી, જ્યાં સુધી સ્પષ્ટ રીતે અન્યત્ર જોગવાઈ ન કરવામાં આવે

ત્યાં સુધી, અપીલની સુનાવણી એક જ ન્યાયાધીશ દ્વારા કરવાની રહેશે. નિયમ ૨૧૭ નો ઉલ્લેખ કરીને નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો હતો કે ખાસ કાયદાઓ હેઠળની બધી અપીલો, જે હાઇકોર્ટમાં દાખલ કરવાની જરૂર છે, તે પ્રથમ અપીલ તરીકે નોંધવામાં આવશે અને ખાસ કાયદાઓ અથવા સંબંધિત ખાસ કાયદાઓ હેઠળ બનાવેલા નિયમો હેઠળ આવી અપીલો માટે નિર્ધારિત પ્રક્રિયા અનુસાર કાર્યવાહી કરવાની રહેશે. ખાસ કાયદાઓમાં આવા કોઈ પ્રિસ્ક્રિપ્શનની ગેરહાજરીમાં, આવી અપીલો સિવિલ પ્રોસિજર કોડ હેઠળ નિયમિત પ્રથમ અપીલોને લાગુ પડતા આ નિયમોમાંની પ્રક્રિયા દ્વારા સંચાલિત થશે જે ફરીથી નિયમ ૨ હેઠળ સિવિલ બાબતોની સૂચિમાં એન્ટ્રી ૧ ના કાર્યક્ષેત્રમાં આવે છે. કંપની કાયદા હેઠળ અપીલની સુનાવણીને નિયંત્રિત કરવા માટે કોઈ ખાસ પ્રક્રિયા નિર્ધારિત કરવામાં આવી નથી, તેથી અપીલ કંપની કાયદાની કલમ ૧૦ F હેઠળ છે. કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ હેઠળ અપીલો સાથે વ્યવહાર કરતા પ્રકરણ XXIII હેઠળ નિયમ ૩૧૪ નીચે મુજબ વાંચે છે:

"કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ (૧૯૫૬નો એક્ટ I) ની કલમ ૧૦ડી હેઠળની તમામ અપીલો રજિસ્ટ્રારની ઓફિસમાં દાખલ કરવામાં આવશે અને મુખ્ય ન્યાયાધીશ દ્વારા નિયુક્ત કરાયેલ ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા તેની સુનાવણી અને નિકાલ કરવામાં આવશે."

એવું નિર્દેશ કરવામાં આવ્યું છે કે ઉપરોક્ત નિયમ ફક્ત કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૧૦ડી હેઠળની અપીલો સાથે સંબંધિત છે અને ઉપરોક્ત

કાયદાની અન્ય કોઈ જોગવાઈ હેઠળની અપીલો સાથે સંબંધિત નથી. વિદ્વાન વકીલે વિનંતી કરી છે કે કલમ ૧૦ડી પહેલી વાર કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ માં કંપની (સુધારા) અધિનિયમ, ૧૯૬૩ દ્વારા ૧.૧.૬૪ થી દાખલ કરવામાં આવી હતી અને કંપની (ટ્રિબ્યુનલ) એબોલિશન અધિનિયમ, ૧૯૬૭ દ્વારા ૧.૭.૧૯૬૭ થી તેને બાદ કરવામાં આવી હતી. હાલની અપીલ કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૧૦એફ હેઠળ છે . ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા કંપની અધિનિયમની કલમ ૧૦ડી હેઠળ અપીલોની સુનાવણી માટે જોગવાઈ કરતો નિયમ ૩૧૪ જોગવાઈના સાદા વાંચન પર હાલની અપીલ પર લાગુ થઈ શકતો નથી. તેથી, સામાન્ય નિયમ પર પાછા ફરતા કે ખાસ કાયદાઓ હેઠળ ઉદ્ભવતી બધી અપીલો જ્યાં વિષય મૂલ્યાંકન માટે અસમર્થ હોય ત્યાં સુધી કે અન્યત્ર સ્પષ્ટ રીતે જોગવાઈ ન કરવામાં આવે ત્યાં સુધી એક જ ન્યાયાધીશ દ્વારા સાંભળવામાં આવે અને નિકાલ કરવામાં આવે.

સામાવાળાઓ તરફથી વિદ્વાન વકીલ દ્વારા વિનંતી કરવામાં આવી છે કે નિયમ ૩૧૪ ના શાબ્દિક બાંધકામ પર, કંપની અધિનિયમની કલમ ૧૦એફ હેઠળ અપીલ કરવામાં આવી રહી છે, એવું જણાય છે કે તે નિયમ લાગુ પડતો નથી. જોકે, એવી વિનંતી કરવામાં આવે છે કે ગુજરાત હાઈકોર્ટના નિયમો ૧૯૯૩ માં બનાવવામાં આવ્યા હતા જ્યારે કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ હેઠળ ફક્ત હાઈકોર્ટમાં અપીલ કરવાની જોગવાઈ કલમ ૧૦એફ હેઠળ કરવામાં આવી હતી. એવું માની શકાય નહીં કે કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ હેઠળ અપીલ માટેની

પ્રક્રિયા નક્કી કરવા માટે પ્રકરણ XXIII ઘડતી વખતે, અસ્તિત્વમાં ન હોય તેવી જોગવાઈ સામે અપીલની પ્રક્રિયા પૂરી પાડવાના હેતુથી નિયમો ઘડવામાં આવી રહ્યા હતા. નિયમો નિયમો ઘડનાર સત્તા દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી કાયદાકીય પ્રવૃત્તિનું પરિણામ છે અને તે કાયદાકીય સ્વભાવમાં હોવાથી એવું માની લેવું જોઈએ નહીં કે કાયદાકીય સત્તા નિર્ણયકતામાં ક્વાયત કરી રહી છે. જો શાબ્દિક બાંધકામ વાહિયાતતા તરફ દોરી જાય છે અથવા જોગવાઈને જ નિર્ણયક બનાવે છે, તો જોગવાઈનું અર્થઘટન કરતી અદાલતો માટે બાંધકામના જરૂરી નિયમ અપનાવવાનો ખુદ્દું છે, પછી ભલે તે વધારાના શબ્દ અથવા શબ્દો વાંચવા હોય કે વધારાની ઉંમર અથવા શબ્દોને છોડી દેવા જેથી આવી જોગવાઈને તે ઉદ્દેશ્ય સાથે સુસંગત અર્થ મળે કે જેના સાથે આવી કાયદાકીય પ્રવૃત્તિ થઈ છે. આ સંદર્ભમાં ૧૯૯૩ એસ.સી. ૧૪૭ નો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો.

ઉપરોક્ત દલીલનો જવાબ આપતા શ્રી ઠાકોરે વિનંતી કરી કે પ્રકરણ XXIII હેઠળ ઘડાયેલા નિયમોના સમૂહના વાંચન પરથી સ્પષ્ટપણે એ હકીકતનો સંકેત મળે છે કે નિયમો ઘડનાર સત્તાધિકારી કંપની ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કરવામાં આવેલા હુકમો સામે અપીલ કરવા અને કલમ ૧૦ડી ની મૂળ જોગવાઈઓ સાથે સુસંગત પ્રક્રિયા પૂરી પાડવા સંબંધિત હતી જેમાં કંપની ટ્રિબ્યુનલના હુકમોથી હાઈકોર્ટમાં અપીલ પૂરી પાડવામાં આવી હતી અને મૂળ જોગવાઈ હેઠળ એવી કલ્પના કરવામાં આવી હતી કે કંપની ટ્રિબ્યુનલ તરફથી અપીલો હાઈકોર્ટના ઓછામાં ઓછા બે ન્યાયાધીશોની બેન્ચ દ્વારા સાંભળવામાં આવશે અને તેનો નિકાલ કરવામાં

આવશે. તેથી, એવું માનવું જોઈએ કે નિયમો કલમ ૧૦ડી ની યોજનાની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને બનાવવામાં આવ્યા છે કારણ કે તે તે સમયે અસ્તિત્વમાં હતી અને નિયમ ઘડનાર સત્તાધિકારીનો કાયદાની અન્ય કોઈપણ જોગવાઈઓ હેઠળ પ્રક્રિયા પૂરી પાડવાનો કોઈ ઈરાદો નહોતો. પ્રકરણ XXIII હેઠળ નિયમો ૩૧૪ થી ૩૨૦ ને ફક્ત કલમ ૨ હેઠળ ઉદ્ભવતી અપીલો, જો કોઈ હોય, સુધી મર્યાદિત રાખવા. કંપની અધિનિયમની કલમ ૧૦ D યોજના અને નિયમોને અયોગ્ય બનાવશે નહીં અથવા કલમ ૧૦ F હેઠળ કંપની લો બોર્ડના હુકમ સામે પીડિત પક્ષને આપવામાં આવેલા અપીલના અધિકારને પ્રતિકૂળ અસર કરશે નહીં કારણ કે નિયમોમાં સમાવિષ્ટ અન્ય જોગવાઈઓ તે અપીલોનું સંપૂર્ણ ધ્યાન રાખે છે.

કાયદાની જોગવાઈઓ બનાવવાના સિદ્ધાંતો, જેમાં ગૌણ કાયદાઓનો સમાવેશ થાય છે, તે ખૂબ જ સારી રીતે સ્થાયી થયા છે. તેમના ઉપયોગોમાં મુશ્કેલીઓ ઊભી થઈ શકે છે. રચનાનો એક પ્રાથમિક નિયમ એ છે કે સામાન્ય રીતે એવું માની લેવું જોઈએ કે વિધાનસભા દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતા શબ્દો અને શબ્દસમૂહો સામાન્ય રીતે તેમના સામાન્ય અર્થમાં ઉપયોગમાં લેવાય છે અને જો આવા શબ્દોએ તકનીકી અર્થ પ્રાપ્ત કર્યો હોય, તો તેનો તકનીકી અર્થમાં ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે અને વાક્યોનું અર્થઘટન વ્યાકરણના નિયમો અનુસાર કરવામાં આવે છે. શાબ્દિક રચનાના પ્રાથમિક નિયમનો પણ એ ભાગ છે કે સામાન્ય રીતે કાયદામાં વપરાતા દરેક શબ્દનો અર્થ હોવો જોઈએ. કાયદામાં

કંઈપણ ઉમેરવાનું કે તેમાંથી કંઈ લેવાનું નથી. વિધાનસભા દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતા અભિવ્યક્તિના કોઈપણ ભાગને સરપ્લસ, નિર્રથક અથવા અધૂરો માનવામાં આવવો જોઈએ નહીં. જો કે, આ સામાન્ય નિયમો બધા સંજોગોમાં સાર્વત્રિક ઉપયોગના નથી અને અપવાદોને સ્વીકારે છે. કાયદાઓના અર્થઘટન પરના તેમના ગ્રંથમાં મેક્સવેલે જણાવ્યું છે,

"શાબ્દિક રચનાના સામાન્ય નિયમનો એ પર્યાય છે કે કાયદામાં કંઈપણ ઉમેરવું કે લેવું નહીં, સિવાય કે આ અનુમાનને યોગ્ય ઠેરવવા માટે પૂરતા કારણો ન હોય કે વિધાનસભાએ કંઈક એવું ઈચ્છ્યું હતું જે તેણે વ્યક્ત કરવાનું છોડી દીધું હતું."

કોઈપણ કાયદાકીય દસ્તાવેજનું અર્થઘટન કરતી વખતે બીજો એક સિદ્ધાંત ધ્યાનમાં રાખવો જોઈએ કે વિધાનસભા ફક્ત અસરકારક પરિણામ લાવવાના હેતુથી કાયદો બનાવશે અને નિર્રથક પ્રવૃત્તિમાં સામેલ થશે નહીં. જો કાયદા દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતા અભિવ્યક્તિના શાબ્દિક અર્થઘટનમાંથી વહેતું બાંધકામ વાહિયાત પરિણામ તરફ દોરી જાય છે અથવા જોગવાઈને બિનજરૂરી અથવા નિર્રથક બનાવે છે અથવા જે ઉદ્દેશ્ય સાથે કાયદો અસ્તિત્વમાં આવ્યો છે તેને હરાવે છે, તો દુભાષિયા માટે શાબ્દિક બાંધકામના પ્રાથમિક નિયમોથી અલગ થઈને એવી રચના અપનાવવાની મંજૂરી છે જે કાયદાને નિર્રથકતામાં ઘટાડવાનું ટાળે છે. આ પ્રક્રિયામાં, સંબંધિત પ્રતિમા જે ઉદ્દેશ્ય સાથે બનાવવામાં આવી છે તેના આધારે, તેને વિચારવું પડી શકે છે કે વિધાનસભા દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી

ભાષા દ્વારા વ્યક્ત કરાયેલા શબ્દો ઉપરાંત કંઈક વાંચવું કે અભિવ્યક્તિનો એક ભાગ વાંચવાનું ટાળવું જે બાકીનાને જીવંત રાખે છે.

સેલ્મોન વિરુદ્ધ ડનકોમ્બ અને અન્ય (૧૮૮૬) II અપીલ કેસો ૬૨૭ માં લોર્ડ હોબહાઉસના ચુકાદામાંથી નીચેનો ફકરો ઉપયોગી રીતે સંદર્ભિત કરી શકાય છે.

"જ્યાં કાયદાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય અને હેતુ સ્પષ્ટ હોય, ત્યાં ડ્રાફ્ટ્સમેનની અકુશળતા અથવા કાયદાના અજ્ઞાનતાને કારણે તેને સદબાતલ ન બનાવવો જોઈએ, સિવાય કે આવશ્યકતાના કિસ્સામાં અથવા વપરાયેલી ભાષાની સંપૂર્ણ અસ્પષ્ટતા."

૨૩.૪.૧૯૯૯

૯. અરજદારના વિદ્વાન વકીલે બેનિઅન્સ સ્ટેચ્યુટરી ઇન્ટરપ્રિટેશનમાંથી નીચેના ફકરોનો ઉલ્લેખ કર્યો છે.

"જે કિસ્સાઓમાં સુધારાત્મક રચનાની જરૂર પડી શકે છે તેને છ શ્રેણીઓમાં વિભાજિત કરી શકાય છે. આ છે: વિકૃત અથવા સાચો લખાણ; અપૂર્ણ લખાણ; અર્થની ભૂલો, કેસસ ઓમિસસ; કેસસ મેલ ઇન્કલુસસ; અને ટેક્સ્ટ્યુઅલ સંઘર્ષ."

ઉપરોક્ત કૃતિમાં બેનિઅને જે સુસંગતતાનો ઉલ્લેખ કર્યો છે તે અન્ય સિદ્ધાંત, વર્તમાન વિવાદના સંદર્ભમાં ઉપયોગી થઈ શકે છે. કૃતિના ફક્ત ૧૪૧ માં, એવું કહેવામાં આવ્યું છે કે,

"અદાલત એવી રચના ટાળવા માંગે છે જે વાહિયાત પરિણામ આપે છે, કારણ કે આ સંસદ દ્વારા ઇરાદો કરવામાં આવ્યો હોવાની શક્યતા ઓછી છે."

ફક્ત ૩૨૪ માં, એ જ લેખક નિર્દેશ કરે છે,

"કોર્ટ એવી રચના ટાળવાનો પ્રયાસ કરે છે જે નિર્ણયક અથવા અર્થહીન પરિણામ ઉત્પન્ન કરે છે, કારણ કે આ સંસદ દ્વારા હેતુપૂર્વક કરવામાં આવ્યું હોવાની શક્યતા ઓછી છે – સંસદ નિર્ણયક કંઈ કરતી નથી, એક સિદ્ધાંત જેને લેક્સ નીલ ફસ્ટ્રા ફેસિટ (કાયદો નિર્ણયક કંઈ કરતો નથી) તરીકે પણ વ્યક્ત કરવામાં આવે છે."

કાયદાને અર્થપૂર્ણ બનાવવા માટે કોર્ટને શાબ્દિક રચનાથી વિચલિત થવાની જરૂર પડી શકે તેવા કિસ્સાઓનો ઉલ્લેખ કરતી વખતે, ફક્ત ૧૪૨ માં 'વિકૃત અથવા દૂષિત લખાણ' શીર્ષક હેઠળ કહેવામાં આવ્યું છે,

"કોઈ લખાણમાં શબ્દોની અવગણના, અનિચ્છનીય શબ્દોનો સમાવેશ, ખોટા શબ્દોનો સમાવેશ, ટાઇપોગ્રાફિકલ ભૂલો અથવા વિરામચિહ્નોની

ભૂલો દ્વારા વિકૃત થઈ શકે છે. કોર્ટનું કર્તવ્ય લખાણને સુધારવાનું છે જેથી તેનો ઇચ્છિત અર્થ થાય."

બીજો એક સિદ્ધાંત જે સંક્ષિપ્તમાં જણાવવામાં આવ્યો છે તે ગ્રંથમાં ફરરા ૧૪૨ હેઠળ 'અર્થની ભૂલો' ઉપ-શીર્ષક હેઠળ સ્થાન મેળવે છે,

"જ્યાં ડ્રાફ્ટ્સમેન તરફથી કોઈ ભૂલ દ્વારા અર્થ દૂષિત થાય છે જે ટેક્સ્ટની શરૂઆતમાં સ્પષ્ટ નથી, ત્યાં વધુ નોંધપાત્ર પ્રકારની સુધારણા જરૂરી હોઈ શકે છે. તેણે કાયદાકીય પ્રોજેક્ટનો ખોટો ખ્યાલ રાખ્યો હોઈ શકે છે, અથવા ટેક્સ્ટને હકીકતની ભૂલ પર આધારિત કરી શકે છે."

જો ડ્રાફ્ટ્સમેન કાયદાકીય પ્રોજેક્ટના વાસ્તવિક સ્વભાવ વિશે ખોટી ધારણા રાખે છે, તો તેના શબ્દો બિનઅસરકારક હોવાની શક્યતા છે. કોર્ટ અન્યાય કે અન્યાય કર્યા વિના સાચા તથ્યોને સમાયોજિત કરતી તાણચુકત રચના લાગુ કરીને આનો ઉકેલ લાવી શકે છે."

ટૂંકમાં, બાંધકામનો નિયમ જ્યાં, ડ્રાફ્ટ્સમેનની અકુશળતા અથવા હકીકતની ભૂલ પર કાયદાના લખાણને આધારિત હોવાને કારણે, કોર્ટને શાબ્દિક બાંધકામથી ભટકવાની અને લખાણના ઉપચારાત્મક બાંધકામનો આશરો લેવાની મંજૂરી આપે છે જે શબ્દોની બાદબાકી તેમજ પરિસ્થિતિની માંગ મુજબ શબ્દોનો સમાવેશ કરવાની ખાતરી આપી શકે છે. જો લખાણનું શાબ્દિક અર્થઘટન જોગવાઈને નિર્ણયક બનાવે છે, જે એક પ્રકારનું વાહિયાત પરિણામ હશે

જ્યાં કોર્ટ માટે શબ્દો પૂરા પાડવાની પરવાનગી હશે જો આવા પરિણામ ડ્રાફ્ટ્સમેન દ્વારા શબ્દોનો ઉપયોગ કરવા અથવા એવા શબ્દ અથવા શબ્દોને અવગણવાને કારણે આવે છે જેનો સમાવેશ અનિચ્છનીય હતો અથવા ડ્રાફ્ટ્સમેનના મનમાં હકીકતની ભૂલ પર આધારિત હતો.

કોઈપણ કાયદામાં વપરાતા અભિવ્યક્તિની પવિત્રતા વિશે, આ સિદ્ધાંત પર કે કાયદાના દરેક શબ્દનો એક અર્થ હોવો જોઈએ, અને સંસદ અને વિધાનસભા અનાવશ્યક અથવા અતિશય શબ્દોનો ઉપયોગ કરશે તેવું માનવામાં આવતું નથી, જ્યાં વિધાનસભા દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતા દરેક શબ્દનો અર્થ આપવા અને કાયદાને કોઈપણ અર્થથી વંચિત રાખવા અથવા કાયદાકીય પ્રવૃત્તિને ટકાવી રાખવાના પ્રયાસને છોડી દેવા વચ્ચે પસંદગી હોય, ત્યાં દુભાષિયા પાસે પછીના માર્ગનો આશરો હોવો જોઈએ. કાયદા પરના કાયદામાં કાઈએ આરવી ઇસ્ટ આર્સડસ્લી (રહેવાસીઓ) (૧૮૫૦) ૧૪ ક્યૂબીજી૯૩ (૬ઠ્ઠી આવૃત્તિ પૃષ્ઠ ૧૦૬) માં કોલિજ જે.ના શબ્દોનો ઉલ્લેખ કરતા સિદ્ધાંત જણાવ્યું હતું.

"પરંતુ કાયદાની અદાલત શબ્દોને અતિરેક તરીકે નકારી કાઢશે જો એવું લાગે કે દરેક શબ્દનો અર્થ આપવાનો પ્રયાસ કરીને, આપણે કોલરિજ જે એ "આરવી ઇસ્ટ આર્સડસ્લી (રહેવાસીઓ)" માં કહ્યું તેમ સંસદના કાયદાને અસંવેદનશીલ બનાવવો જોઈએ અથવા જો તે સ્પષ્ટ હોય કે અન્યથા વિધાનસભાનો સ્પષ્ટ હેતુ નિષ્ફળ જશે."

એ જ અસર માટે, સીફોર્ડ કોર્ટ એસ્ટેટ લિમિટેડ વિરુદ્ધ અઝહર (૧૯૪૯) ૨ ઓલ ઈઆર ૧૫૫ માં લોર્ડ કેનિંગ એલજેનું નીચેનું નિવેદન,

"જ્યારે કોઈ ખામી દેખાય છે ત્યારે ન્યાયાધીશ ફક્ત હાથ જોડીને ડ્રાફ્ટ્સમેનને દોષી ઠેરવી શકતા નથી. તેમણે સંસદનો હેતુ શોધવાના રચનાત્મક કાર્ય પર કામ કરવાનું શરૂ કરવું જોઈએ..... અને પછી તેમણે લેખિત શબ્દને પૂરક બનાવવો જોઈએ જેથી વિધાનસભાના હેતુને બળ અને જીવંતતા મળે."

ત્યારબાદ આ સિદ્ધાંતને સુપ્રીમ કોર્ટના એમ. પેન્હાહ વિરુદ્ધ મુદ્દલા વીરમદ્વપ્પા, એ.આઈ.આર. ૧૯૬૧ એસ.સી. ૧૧૦૭, બેંગ્લોર વોટર સપ્લાય વિરુદ્ધ એ. રાજપ્પા, એ.આઈ.આર. ૧૯૭૮ એસ.સી. ૫૪૮, અને અમલીકરણ નિયામકમંડળ વિરુદ્ધ ટીપક મહાજન, એ.આઈ.આર. ૧૯૯૪ એસ.સી. ૧૭૭૫ ના અનેક નિર્ણયોમાં મંજૂરી મળી છે.

લિવર્સિજ વિરુદ્ધ એન્ડરસન (૧૯૪૨) એસી ૨૦૬ માં વિસ્કાઉન્ટ મૌઘમના મંતવ્યને યાદ કરવું યોગ્ય રહેશે, જેમાં સંસદ દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી ભાષાની ચોકસાઈ અને પ્રતિનિધિ દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી ભાષા વચ્ચેના તફાવતનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો.

"..... સંસદના કાયદા અનુસારના નિયમોને કાયદાઓ જેટલું ધ્યાન અને ચકાસણી મળતી નથી, અને એ યાદ રાખવું અગત્યનું છે કે, ભલે તે ૨૬

થઈ શકે, પણ તેમાં કોઈ પણ ગૃહમાં સુધારો કરી શકાતો નથી.... જેથી ભાષામાં ભૂલો, જો મળી આવે, તો તેને સુધારી શકાતી નથી. અલબત્ત, બંને ગૃહોમાં કોઈ ત્રણ વાંચન અને કોઈ સમિતિનો તબક્કો નથી."

આ એ હકીકતના સંદર્ભમાં હતું કે જ્યારે સંસદનો કોઈ કાયદો બંને ગૃહો સમક્ષ સમિતિ દ્વારા મંજૂર કર્યા પછી ત્રણ વાંચન પછી અસ્તિત્વમાં આવે છે અને હંમેશા એવી શક્યતા રહે છે કે સંસદમાં જ વિવિધ તબક્કે સુધારા કરવામાં આવે, જ્યારે આવી ચોકસાઈને સમાવિષ્ટ કરવાની આ પદ્ધતિ સોંપાયેલા કાયદાને આભારી નથી અને સોંપાયેલા કાયદા દ્વારા અભિવ્યક્તિના ઉપયોગમાં ચોક્કસ ઢીલાશ હોવી જોઈએ જેથી સંસદના કાયદામાંથી અપેક્ષિત સમાન ચોકસાઈની અપેક્ષા ન રહે. અર્થઘટન પર વિચાર કરતી વખતે અને શાબ્દિક અર્થઘટન અથવા ઉપચારાત્મક સુધારાત્મક અર્થઘટનનો આશરો લેતી વખતે અને સંજોગોમાં શબ્દ અથવા શબ્દોના આવા ઉપચારાત્મક અર્થઘટનનો આશરો લેતી વખતે બંને સ્તરે મૂલ્યાંકનની કાર્યક્ષમતામાં આ તફાવતને ધ્યાનમાં રાખવો જોઈએ.

વર્તમાન સંદર્ભમાં, આ જ કાર્યનો નીચેનો ફરો દર્શાવે છે કે ડ્રાફ્ટ્સમેનની ભૂલોને ક્યાં સુધારવાની જરૂર છે.

"એવા પ્રસંગો આવે છે.... જ્યારે વિધાનસભાની ભાષામાં તેના સ્પષ્ટ ઇરાદાઓ સાથે અસંગતતા ટાળવા માટે ફેરફાર કરવો પડે છે [.....] એ

સ્વીકારવું પડશે કે મુસદ્દાની ભૂલો વારંવાર થાય છે [.....] આ હંમેશા આપું રહ્યું છે; અને તેમાં કંઈ નવું નથી."

"બ્લેકસ્ટોને ટિપ્પણી કરી હતી કે "ફક્ત એક જ કાયદામાં, ૫ એન, સી ૧૪, અન્ય ભૂલો ઉપરાંત, ઓછામાં ઓછા છ જગ્યાએ ખોટા વ્યાકરણ છે" (કાર બી૧ ચોથી આવૃત્તિ IV ૧૭૭ – ૮). આપણા સમયમાં આપણે નોર્સ જે, કાયદાના મિલકત અધિનિયમ, ૧૯૨૫ ના કલમ ૩(૩) વિશે કહેતા જોઈએ છીએ કે 'અને તેમની કોઈ ટીકા નહીં', તે શક્ય છે કે ડ્રાફ્ટ્સમેન એ હકીકતને અવગણી શકે છે અથવા ગેરસમજ કરી શકે છે કે ૧૯૨૫ ના મિલકત કાયદા દ્વારા કરવામાં આવેલા ફેરફારોને કારણે શરૂઆતના શબ્દો અયોગ્ય હતા. . . . આવી માનવીય ભૂલોને સંસદની ઈચ્છાને નિરાશ કરવા દેવાનું યોગ્ય રહેશે નહીં."

ઉપર નોંધાયેલા તથ્યો પરથી, કોઈ સ્પષ્ટપણે જોઈ શકે છે કે નિયમ ઘડનાર સત્તાવાળાએ ગુજરાત હાઈકોર્ટ નિયમો, ૧૯૯૩ ઘડતી વખતે એક જજ તેમજ આ કોર્ટના ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતા અધિકારક્ષેત્રના ક્ષેત્રોને વ્યાખ્યાયિત કરવા સહિતની પ્રક્રિયા નક્કી કરવાના હેતુથી નિયમો ઘડવાનું કાર્ય હાથ ધર્યું છે .. એમાં શંકા નથી કે નિયમો સામે વાંધો ઉઠાવનારાઓમાંનો એક એ છે કે નિયમો ૧ અને ૨ માં સ્પષ્ટ છે કે એકલા બેઠેલા ન્યાયાધીશ અથવા બે કે તેથી વધુ ન્યાયાધીશોની બનેલી ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા કયા ક્ષેત્રોમાં અધિકારક્ષેત્રોનો ઉપયોગ કરી શકાય છે તે સ્પષ્ટપણે નિર્ધારિત કરવામાં આવે

છે. નિયમોની યોજનામાંથી એ પણ સ્પષ્ટ થાય છે કે એક જ ન્યાયાધીશ અને સામાન્ય રીતે ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા ઉપયોગ કરવાના અધિકારક્ષેત્રોનો ઉપયોગ કર્યા પછી, નિયમોનો હેતુ સિવિલ પ્રોસિજર કોડ અથવા ફોજદારી પ્રોસિજર કોડ સિવાયના ખાસ કાયદાઓ હેઠળ ઉદ્ભવતી અપીલો અથવા અન્ય કાર્યવાહી માટે પણ જોગવાઈ કરવાનો હતો. નિયમ ૨ હેઠળ સિવિલ બાબતોને લગતી સૂચિમાં આઈટમ (૨) સામાન્ય રીતે ખાસ અથવા સ્થાનિક કાયદાઓ હેઠળ અપીલોનો ઉલ્લેખ કરે છે. છતાં આઈટમ નં. (૩), (૪), (૫), અને (૯) માં તે ખાસ કરીને ખાસ કાયદાઓનો ઉલ્લેખ કરે છે જેમ કે, ધ ગાર્ડિયન્સ એન્ડ વોર્સ એક્ટ, હિન્દુ માઈનોરિટી એન્ડ ગાર્ડિયનશિપ એક્ટ, હિન્દુ મેરેજ એક્ટ અને અન્ય મેટ્રિમોનિયલ એક્ટમેન્ટ્સ, જમીન સંપાદન એક્ટ હેઠળ સંદર્ભ. તે આર્ટ હેઠળ ઉદ્ભવતી અરજીઓ સંબંધિત બંને વચ્ચે અધિકારક્ષેત્રના ક્ષેત્રોને પણ સીમાંકિત કરે છે. બંધારણના કલમ ૨૨૬ સામાન્ય રીતે અને કસ્ટમ્સ એક્ટ, સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ અને સોલ્ટ એક્ટ, અન્ય કર કાયદાઓ, જમીન સંપાદન કાયદો, આયાત અને નિકાસ નિયંત્રણ કાયદા જેવા ખાસ કાયદાઓના સંદર્ભમાં ઉદ્ભવતા, તેમાં કરવામાં આવેલી સામાન્ય જોગવાઈઓ ઉપરાંત. આપણે આગળ શોધીએ છીએ કે ચોક્કસ કાયદાઓના સંદર્ભમાં સ્વતંત્ર જોગવાઈઓ કરવામાં આવી છે. આ સંદર્ભમાં 'ખાસ કાયદાઓ હેઠળ અપીલ' શીર્ષકવાળા પ્રકરણ XX નો સંદર્ભ લઈ શકાય છે. નિયમ ૨૧૭ જે તેના હેઠળ સ્થાન મેળવે છે તે ફરીથી ખાસ કાયદાઓ હેઠળ ઉદ્ભવતી બધી અપીલોને લાગુ પડે છે જ્યાં

કાયદાના નિયમો અથવા જોગવાઈઓ હેઠળ અન્ય જોગવાઈઓ કરવામાં આવી નથી જેના હેઠળ આવી અપીલો ઉદ્ભવે છે તે પ્રથા અને પ્રક્રિયાને નિયંત્રિત કરતું નથી. પ્રકરણ XXI ૧૯૪૯ ના બેંકિંગ કંપનીઝ એક્ટ X હેઠળ ઉદ્ભવતી કાર્યવાહી માટેની પ્રક્રિયા સાથે વ્યવહાર કરે છે. નિયમ ૨૫૨ જોગવાઈ કરે છે કે કાયદાની કલમ ૪૫-N(૧) ની જોગવાઈઓને આધીન, હાઈકોર્ટના કાયદા હેઠળ સિવિલ કાર્યવાહીમાં ન્યાયાધીશના હુકમ અથવા નિર્ણય સામે અપીલ કરવામાં આવશે. તેવી જ રીતે નિયમ ૨૫૬ હેઠળ, કલમ ૨૫૬ હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ હુકમ સામે અપીલ કરવામાં આવશે. ૪૫-જે ની સુનાવણી ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા થવાની છે. ૧૯૪૯ ના કાયદાની કલમ ૪૫-એન અને ૪૫-જે નો સંદર્ભ દર્શાવે છે કે સંબંધિત જોગવાઈઓ હેઠળના હુકમો પ્રથમ કિસ્સામાં હાઈકોર્ટ દ્વારા કરવાના છે. દેખીતી રીતે, તે જ કોર્ટના સિંગલ જજના ચુકાદાથી તે જ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચમાં અપીલ કરવાની સુવિધા આપવામાં આવી છે. તેનાથી વિપરીત, કોપીરાઈટ એક્ટ, ૧૯૫૭ ની કલમ ૭૩ હેઠળ અપીલો સાથે વ્યવહાર કરતા પ્રકરણ XXIV હેઠળ, નિયમ ૩૨૧ મુજબ, કોપીરાઈટ એક્ટ, ૧૯૫૭ ની કલમ ૭૩ હેઠળ ઉદ્ભવતી અપીલોની સુનાવણી ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા કરવી જરૂરી છે. કોપીરાઈટ એક્ટમાં બેંકિંગ રેગ્યુલેશન એક્ટ જેવી કોઈ જોગવાઈ નથી કે હાઈકોર્ટમાં કરવામાં આવતી અપીલોની સુનાવણી ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા કરવામાં આવે. આ સંજોગોમાં, અમે આ દલીલને સમર્થન આપી શકતા નથી કે નિયમ ૩૧૪ હેઠળ નિયમ બનાવતી સત્તા ડિવિઝન બેન્ચ

દ્વારા અપીલની સુનાવણી માટે જોગવાઈ કરી રહી હતી કારણ કે જે નિયમ હેઠળ નિયમો બનાવવામાં આવી રહ્યા હતા તે નિયમમાં તે અસરની જોગવાઈની કલ્પના કરવામાં આવી હતી. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, દલીલ એ હતી કે ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ અપીલની સુનાવણી માટે ખાસ કાયદા હેઠળની જોગવાઈ ફક્ત તે મૂળ કાયદાની જોગવાઈઓ સાથે સુસંગત બનાવવા માટે કરવામાં આવી છે જેના હેઠળ અપીલોને પસંદ કરવામાં આવતી હતી. દેખીતી રીતે આપણે ઉપર નોંધ્યું છે તેમ એવું નથી. તેથી, અમે એવું કહી શકતા નથી કે નિયમ બનાવતી સત્તા કંપની કાયદા અથવા અન્ય ખાસ કાયદા હેઠળ નિયમો ઘડવાની ક્ષમતા ફક્ત સંબંધિત કાયદાઓમાં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓ અનુસાર ડિવિઝન બેન્ચ અથવા સિંગલ બેન્ચના અધિકારક્ષેત્રને વ્યાખ્યાયિત કરવાના હેતુથી કરી રહી હતી. આનો હેતુ સ્પષ્ટ દેખાય છે કે સિંગલ જજ સમક્ષ અપીલ કરવાના કાયદાઓ નક્કી કર્યા પછી, તેણે વિવિધ ખાસ કાયદાઓ હેઠળ ઉદ્ભવતી અપીલોના સંદર્ભમાં ખાસ જોગવાઈઓ કરી અને ખાસ કરીને ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા તેના હેઠળ અપીલોની સુનાવણી માટે જોગવાઈ કરી જે સંબંધિત કાયદાની જોગવાઈઓ સાથે સુસંગત ન હતી. અમે એવું કહી શકતા નથી કે નિયમ બનાવતી સત્તા કંપની કાયદા અથવા અન્ય ખાસ કાયદાઓ હેઠળ નિયમો ઘડવાની ક્ષમતા કરી રહી હતી, ફક્ત સંબંધિત કાયદાઓમાં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓ અનુસાર ડિવિઝન બેન્ચ અથવા સિંગલ બેન્ચના અધિકારક્ષેત્રને વ્યાખ્યાયિત કરવાના હેતુથી. આનો હેતુ સ્પષ્ટ દેખાય છે કે સિંગલ જજ સમક્ષ અપીલ કરવા

માટેના કાયદાઓ નક્કી કર્યા પછી, તેણે વિવિધ ખાસ કાયદાઓ હેઠળ ઉદ્ભવતી અપીલોના સંદર્ભમાં ખાસ જોગવાઈઓ કરી અને ખાસ કરીને ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા તેના હેઠળ અપીલની સુનાવણી માટે જોગવાઈ કરી જે સંબંધિત કાયદાની જોગવાઈઓ સાથે સુસંગત ન હતી. અમે એવું કહી શકતા નથી કે નિયમ બનાવતી સત્તા કંપની કાયદા અથવા અન્ય ખાસ કાયદાઓ હેઠળ નિયમો ઘડવાની ક્ષમતા કરી રહી હતી, ફક્ત સંબંધિત કાયદાઓમાં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓ અનુસાર ડિવિઝન બેન્ચ અથવા સિંગલ બેન્ચના અધિકારક્ષેત્રને વ્યાખ્યાયિત કરવાના હેતુથી. આનો હેતુ સ્પષ્ટ દેખાય છે કે સિંગલ જજ સમક્ષ અપીલ કરવા માટેના કાયદાઓ નક્કી કર્યા પછી, તેણે વિવિધ ખાસ કાયદાઓ હેઠળ ઉદ્ભવતી અપીલોના સંદર્ભમાં ખાસ જોગવાઈઓ કરી અને ખાસ કરીને ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા તેના હેઠળ અપીલની સુનાવણી માટે જોગવાઈ કરી જે સંબંધિત કાયદાની જોગવાઈઓ સાથે સુસંગત ન હતી.

અમારા મતે, નિયમ ૩૧૪ ઘડવાનો કાયદાકીય હેતુ ફક્ત ૧૯૬૧ માં અસ્તિત્વમાં રહેલા કાયદાની કલમ ૧૦ડી હેઠળ સમાવિષ્ટ સુનાવણી અપીલોને અસરકારક બનાવવા માટે જોગવાઈ કરવા પૂરતો મર્યાદિત નથી. ઉપર નોંધાયેલા તથ્યોમાંથી જે સ્પષ્ટ હકીકત બહાર આવે છે તે એ છે કે પ્રકરણ XXIII હેઠળ ઘડવામાં આવેલા નિયમોનો ટેક્સ્ટ કંપની અધિનિયમ હેઠળ ઉદ્ભવતી અપીલોના સંબંધમાં નિયમોનો મુસદ્દો બનાવતી વખતે હકીકતની ભૂલ પર આધારિત છે. જ્યારે કંપની અધિનિયમ હેઠળ ઉદ્ભવતી અપીલોની સુનાવણી માટેની

પ્રક્રિયાની જોગવાઈ કરવાનો હેતુ સ્પષ્ટ હતો, ત્યારે ડ્રાફ્ટ્સમેન દ્વારા જે હકીકતની ભૂલ કરવામાં આવી હતી તે કંપની અધિનિયમ હેઠળ અપીલો અંગેની હાલની જોગવાઈઓ વિશે હતી. જ્યારે તેમાં કલમ ૧૦ડીનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે જે નિયમનો મુસદ્દો તૈયાર કરવામાં આવ્યો ત્યારે લાંબા સમયથી અસ્તિત્વમાં નથી, ચોક્કસ પ્રશ્ન પૂછવા પર બંને વિદ્વાન વકીલો દ્વારા સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું હતું કે સેકંડ દરમિયાન. કંપની કાયદા હેઠળ કલમ ૧૦ડી કાર્યરત હતી જે કંપની કાયદા હેઠળની એકમાત્ર જોગવાઈ હતી જે કંપની કાયદા હેઠળ કોઈપણ સત્તાધિકારી સામે હાઈકોર્ટમાં અપીલ કરવાની જોગવાઈ કરતી હતી અને જ્યારે નિયમો ઘડવામાં આવ્યા ત્યારે કંપની કાયદા હેઠળ હાઈકોર્ટમાં અપીલ કરવાની જોગવાઈ કરતી એકમાત્ર જોગવાઈ કલમ ૧૦એફ હતી જે ૧૯૮૮ માં જ અસ્તિત્વમાં આવી છે. બંને જોગવાઈઓ ક્યારેય એક સાથે અસ્તિત્વમાં નહોતી. કહેવાનો અર્થ એ છે કે, ૧૯૯૩ માં નિયમ ઘડનાર સત્તાધિકારીએ પ્રક્રિયા નક્કી કરવા માટે નિયમો ઘડવાનું કાર્ય હાથ ધર્યું હોવાનું કહી શકાય તે એકમાત્ર બાબત એ છે કે કંપની કાયદાની જોગવાઈઓ હેઠળ અપીલો સ્વીકારવા અને આવી અપીલોની સુનાવણી માટે પ્રક્રિયા પૂરી પાડવી જે તે સમયે હતી અને કલમ ૧૦એફ સિવાય બીજી કોઈ જોગવાઈ નહોતી, અને એવો કોઈ સમય ન હતો કે જેમાં બંને જોગવાઈઓ અથવા એક કરતાં વધુ જોગવાઈઓ હાઈકોર્ટમાં અપીલ પૂરી પાડતી કાયદા પુસ્તકમાં ન હોય, અમને આ નિષ્કર્ષ પર પહોંચવામાં કોઈ ખચકાટ નથી કે નિયમ ઘડનાર સત્તાધિકારીએ તે હેતુ માટે નિયમો બનાવતી

વખતે કંપની કાયદા હેઠળ હાઈકોર્ટમાં અપીલ પૂરી પાડતી હાલની જોગવાઈઓ વિશેની હકીકતની ભૂલ પર તેના લખાણો સ્થાપિત કર્યા છે. આ રીતે અનિરૂપનીય શબ્દ કલમ ૨૫ છે. અન્ય સંબંધિત નિયમો ૩૧૭ અને ૩૨૦ માં કલમ ૧૦ D અથવા ટ્રિબ્યુનલનો સંદર્ભ દાખલ થયો છે. જો દરેક શબ્દને અર્થ સોંપવાની શાબ્દિક રચના આપવામાં આવે, તો તે પ્રકરણ XXIII હેઠળ નિયમો ઘડવાની સમગ્ર કવાયતને રદબાતલ કરશે, જે પરિણામ સામાન્ય રીતે પાઠ્યપુસ્તક લેખકો દ્વારા તેમજ અદાલતો દ્વારા અપનાવવામાં આવતા શાબ્દિક અર્થઘટન દ્વારા લાવવામાં આવે છે.

તેથી, વિદ્વાન વકીલના આ દાવાથી અમને કોઈ અસર થઈ નથી કે જો તેમના દ્વારા સૂચવેલ અર્થઘટન નિયમો ૩૧૪ થી ૩૨૦ હેઠળ સમાવિષ્ટ પ્રકરણ XXIII હેઠળ યોજનાને રદ કરવામાં પરિણમે છે, તો પણ તે કોઈને નુકસાન પહોંચાડે તેવી શક્યતા નથી કારણ કે કંપની અધિનિયમ હેઠળ અસ્તિત્વમાં રહેલા અપીલના અધિકારને અસર થશે નહીં અને અન્ય નિયમોમાં સમાવિષ્ટ પ્રક્રિયા હજી પણ તેમના માટે ઉપલબ્ધ રહેશે. અમે પુનરાવર્તન કરીએ છીએ, જ્યાં સુધી તમે વાહિયાત પરિણામ ઉત્પન્ન કરતી રચના લાગુ કરવા માટેના કારણોને ઓવરરાઈડ ન કરો, ત્યાં સુધી આવા બાંધકામને ટાળવું જોઈએ.

જો કોઈ ડ્રાફ્ટ્સમેન કાયદાકીય પ્રોજેક્ટના વાસ્તવિક સ્વભાવ વિશે ખોટી ધારણા રાખે છે, જો કોઈ ડ્રાફ્ટ્સમેન તેના લખાણને હકીકતની ભૂલ પર આધારિત રાખે છે, તો કોર્ટે અન્યાય કે વધુ ગેરલાભ કર્યા વિના તથ્યોને અનુરૂપ એવી રચના

લાગુ કરીને તેનો ઉકેલ લાવવા સક્ષમ બનવું જોઈએ. અમે એવું માનતા નથી કે નિયમ ૩૧૪ માં 'સેકન્ડ ૧૦ડી' શબ્દો વાંચવાને છોડી દેવાથી અમે જે રચના મૂકી છે તે કોઈને અન્યાય કે અન્ય ગેરલાભ પહોંચાડશે, અને ન્યાયીપણામાં આપણે એમ કહેવું જોઈએ નહીં કે વકીલે દલીલ કરી છે કે તે અન્યાય કે ગેરલાભનું કારણ બનશે. આ કેસ હોવા છતાં, કોર્ટે અર્થઘટનની તરફેણમાં રહેવું જોઈએ, જો જરૂરી હોય તો, કાયદાકીય પ્રવૃત્તિને ટકાવી રાખવા માટે અનિરુદ્ધનીય શબ્દોને છોડી દેવા જોઈએ જે તેને નિર્ણયકતામાં પરિણમવા દેવાને બદલે અસ્તિત્વમાં આવી છે.

ઉપર આપેલા સંજોગોમાં અમને જાણવા મળ્યું છે કે જો પ્રકરણ XXIII માં કંપની કાયદાની ૨૬ કરાયેલી જોગવાઈઓ સાથે સંબંધિત શબ્દનો ઉલ્લેખ વાંચવા માટે છોડી દેવામાં આવે તો તે સંપૂર્ણ અર્થ આપશે અને કંપની કાયદા હેઠળ ઉદ્ભવતી અપીલોના કિસ્સામાં નિયમોની યોજનાને કાર્યક્ષમ બનાવશે, જે ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ, કંપની કાયદા બોર્ડના હુકમો સામે ફક્ત કલમ ૧૦ F હેઠળ ઉદ્ભવે છે. તેથી, નિયમો ૩૧૪ અને ૩૧૫ અને ૩૨૦ માં 'સેક. ૧૦ D' શબ્દો વાંચવાને છોડી દેવાથી અને નિયમોમાં જ્યાં પણ ટ્રિબ્યુનલ શબ્દનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હોય ત્યાં કંપની કાયદા બોર્ડ વાંચવાથી, જે સ્પષ્ટપણે ડ્રાફ્ટ્સમેનની ભૂલના પરિણામે ટેક્સ્ટમાં તેનું સ્થાન મેળવ્યું છે તે નિયમોનું અનુમતિપાત્ર બાંધકામ હશે.

આ ઉપાય અપનાવવા માટે આપણે બીજું એક કારણ પણ અપનાવવું જોઈએ. કાયદામાં એ વાત સ્પષ્ટ છે કે જ્યાં કોઈપણ ક્ષેત્રને સંચાલિત કરતા કાયદા હેઠળ ચોક્કસ જોગવાઈઓ કરવામાં આવી હોય, ત્યાં સામાન્ય જોગવાઈઓ તેને માર્ગ આપવો જોઈએ. નિયમ ઘડનાર સત્તાવાળાએ નિયમો ૧ અને ૨ હેઠળ સિંગલ જજ અને ડિવિઝન બેન્ચના અધિકારક્ષેત્રના ક્ષેત્રોને સીમાંકિત કરતી સામાન્ય જોગવાઈઓ કરીને પોતાનો ઈરાદો સ્પષ્ટ કર્યો છે, અને વિવિધ કાયદાઓ હેઠળ ઉદ્ભવતી અપીલ અથવા અન્ય કાર્યવાહીના સંદર્ભમાં પણ ખાસ જોગવાઈ કરી છે. ઉપર આપેલા સંદર્ભ ઉપરાંત, આ સંદર્ભમાં કલમ ૨૨૬, ૨૨૭ અને ૨૨૮ હેઠળ અરજી માટે પ્રદાન કરતા નિયમોનો પણ સંદર્ભ લઈ શકાય છે, ખાસ કરીને હેબિયસ કોર્પસ, ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ હેઠળ ઉદ્ભવતા કેસો, આવકવેરા અધિનિયમ હેઠળ અરજીઓનો સંદર્ભ અને વિવિધ પ્રકરણો હેઠળના અન્ય કરવેરા કાયદાઓનો સંદર્ભ. તેથી, તે કાયદાઓ હેઠળ ડિવિઝન બેન્ચના અધિકારક્ષેત્રની જોગવાઈઓ નિયમ ૨ હેઠળ મૂલ્યાંકન અથવા મૂલ્યાંકનની અસમર્થતાના આધારે અપીલોની સુનાવણીના અધિકારક્ષેત્રની જોગવાઈ પર પ્રભુત્વ મેળવવી જોઈએ. કંપની અધિનિયમ, ૧૯૫૬ હેઠળ અપીલો માટે ખાસ જોગવાઈ કરીને, વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં સામાન્ય નિયમની લાગુ પડવાની શક્યતાને નકારી કાઢવી જોઈએ.

પરિણામે, અપીલને સિંગલ બેન્ચ દ્વારા સાંભળવા માટેની જાહેર કરવાની અરજી ફગાવી દેવામાં આવે છે અને અમે માનીએ છીએ કે કંપની કાયદા બોર્ડના હુકમો

સામે કંપની કાયદા હેઠળ ઉદ્ભવતી બધી અપીલો, જ્યાં સુધી નિયમોમાં સુધારો ન થાય, ત્યાં સુધી ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ મૂકવામાં આવશે.

તે મુજબ અરજીનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.